

HANDHYGIËNE

BASISREGELS HANDHYGIËNE

- Draag korte mouwen.
- Draag geen ringen en niets rond de polsen (armbanden, polshorloges, elastiekjes ...).
- Zorg dat je kortgeknipte, propere nagels hebt.
- Draag geen nagellak, gelnagels of valse nagels.
- Dek wondjes af met een waterbestendige pleister.
- Voor wie? Iedereen die direct of indirect met de bewoners in contact komt:
  - Verpleegkundigen
  - Zorgkundigen
  - Kappers
  - Pedicures
  - Onderhoudsmedewerkers
  - Vrijwilligers
  - CRA
  - Bezoekende huisartsen
  - Medewerkers dagcentrum
  - Schoonmaakmedewerkers
  - Keukenpersoneel

TIPS:

1. Organiseer als diensthoofd regelmatig audits.
2. Bespreek de resultaten hiervan in de verschillende teams.
3. Creëer een sfeer waarin medewerkers gestimuleerd worden om elkaar te wijzen op fouten, om zo een betere handhygiëne toe te passen.
4. Spreek externen aan om de basishygiëne toe te passen: kappers, kinesisten, huisartsen ...

5. Stimuleer de bewoners om een goede handhygiëne toe te passen bij alle gemeenschappelijke activiteiten. Dus ook bij een bezoek aan de kapper of een sessie kinesitherapie.
6. Hou minstens 1 keer per jaar een vorming rond handhygiëne en hou bij wie deze vorming bijwoont. Hou rekening met de mensen die nachtshiften werken. Organiseer vormingen wanneer nieuwe medewerkers of vrijwilligers beginnen. Laat de vorming plaatsvinden in kleinere groepjes en introduceer het gebruik van een UV-lichtbox. Organiseer deze sessies ook eens voor de bewoners en vrijwilligers.

HANDEN WASSEN

- Hang de sticker “6-stappentechniek handen wassen” op de voorziene waspunten.
- Voorzie bij de wastafel een open vuilnisbak of een vuilnisbak die uitgerust is met een voetpomp om een goede handhygiëne te kunnen garanderen.
- Voorzie bij de wastafel papieren doeken om de handen mee af te drogen. Handdoeken uit textiel zijn uit den boze.
- Handen wassen met water en zeep is in volgende situaties noodzakelijk:
  - Aan het begin en einde van je shift.
  - Voor je start met het bereiden van een maaltijd.
  - Na toiletgebruik.
  - Na hoesten, niezen of het snuiten van de neus
  - Na accidenteel contact met lichaamsvocht, bloed of slijmvliezen. Was je handen én ontsmet daarna ook jouw handen.
  - Wanneer je handen zichtbaar vuil zijn.
  - Na contact met een bewoner met Clostridium difficile geassocieerde diarree. Nadien moet je ook je handen ontsmetten.

HANDEN ONTSMETTEN

- Handen ontsmetten is in de volgende situaties noodzakelijk:
  - Vóór ieder rechtstreeks contact met een bewoner.
  - Bij het verlaten van een bewoner na één of meerdere rechtstreekse contacten met die patiënt.

- Onmiddellijk voor een zuivere of invasieve handeling.
  - Na accidentele blootstelling aan lichaamsvochten of slijmvliezen, nadat je de handen eerst met water en zeep hebt gewassen.
  - Na aanraking van voorwerpen of oppervlakken in de onmiddellijke omgeving van de bewoner.
  - Na het uittrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen zonder dat je handschoenen aanhebt.
- Volg bij het ontsmetten van de handen steeds de 6-stappen-techniek. Ontsmet ook regelmatig de voorarmen mee, zeker na de verzorging van een besmette bewoner.
  - Handschoenen mogen niet ontsmet worden. Door een gebrek aan gevoel weet je niet 100 procent zeker of na het gebruik van handalcohol alle delen van de handschoenen zijn ontsmet. Ontsmettingsmiddelen tasten bovendien de integriteit van de handschoenen aan.
  - Sommige bewoners/kinderen laten niet gemakkelijk toe dat hun handen worden ontsmet. Gebruik in dit geval vochtige ontsmettende wasdoekjes of washandjes met chloorhexidine 2%.

Ontsmettingsalcohol

- Zorg dat de ontsmettingsalcohol aan de WHO-normen voldoet: EN 1500 & EN 14476 (volledige virucide werking, zo biedt de handalcohol ook bescherming tegen het norovirus).
- Vermijd dat medewerkers hun eigen handontsmetting meebrengen. Zorg daarom dat er voldoende ontsmettingsalcohol aanwezig is in de instelling zelf.
- Voorzie voldoende punten waar de handen ontsmet kunnen worden, zodat medewerkers met “besmette handen” niet door een hele afdeling moeten lopen.
- Handalcohol moet dicht bij de zorg beschikbaar zijn.
  - Voorzie die best in iedere kamer of in de sanitaire ruimte op de kamer.
  - Handalcohol kan ook op de karren geplaatst worden die telkens door een medewerker worden meegenomen.
  - Voorzie handalcohol in toiletten, burelen, vergaderruimtes, woonruimtes, gangen ...
  - Kleine flacons die in de zakken van je schort zitten, gebruik je enkel in noodgevallen. Telkens je zo'n flacon gebruikt, steek je jouw vuile handen in de zak van de schort. Gebruik flacons zeker niet in COVID-19-afdelingen of bij bewoners die besmet zijn.

- Voorzie de flacons in de gang systematisch van touchless pompen. Door deze touchless pompen kunnen bewoners met dementie en kinderen hier niet van drinken.
- Wanneer je verschillende flacons met ontsmettingsalcohol moet bijvullen, doe je dit het best als volgt:
  - Reinig de flacons (minimum om de twee weken) voor je ze bijvult. Dat doe je door de flacons handmatig af te wassen, goed uit te spoelen en omgekeerd te laten drogen (door middel van een beurtsysteem met verschillende flacons is dit makkelijker haalbaar).
  - Voorzie de flacons van een etiket met de inhoud van de flacon (welke ontsmettingsalcohol), de datum van het bijvullen en de vervaldatum.
  - Vul de flacons net voor gebruik.
  - Zorg dat er niet te veel flacons in gebruik zijn zodat ze niet te lang blijven staan.
  - Hervul de flacons op een centrale plaats.

HANDSCHOENEN

- Niet-steriele wegwerphandschoenen moeten voldoen aan de volgende NEN-normen: EN 420, EN 455 en EN 374.
- Zowel nitrile als vinyl handschoenen bieden een goede bescherming. Nitrile handschoenen zijn iets steviger en genieten de voorkeur.
- Gepoederde handschoenen worden beter niet gebruikt omdat dit niet goed samen gaat met handalcohol. Gepoederde handschoenen veroorzaken ook vaker huidproblemen.
- Ontsmet nooit handschoenen. Het materiaal is hiertegen niet bestand en de handschoen zal zijn beschermende functie verliezen. Je creëert bovendien een vals gevoel van veiligheid.
- Handschoenen draag je in volgende gevallen:
  - Bij mogelijk contact met lichaamsvocht, bloed of slijmvliezen, bijv. bij hanteren van bevuild (incontinentie)materiaal.
  - Bij het reinigen van het sanitair.
  - Bij wondverzorging.
  - Bij (kans op contact) met voorwerpen bevuild met lichaamsvocht, bloed of slijmvliezen (bijv. lakens, incontinentiemateriaal).
  - Bij contact met een geïsoleerde bewoner of verzorgingsmateriaal van die bewoner.

- Handschoenen moet je onmiddellijk afdoen/vervangen:
  - Na gebruik bij een bewoner.
  - Bij overgang van een vuile naar een propere zone bij dezelfde bewoner.
  - Na contact met voorwerpen die bevuild zijn met lichaamsvocht of bloed.
- Wissel handschoenen en pas de handhygiëne toe tussen 2 besmette bewoners. Anders kunnen kiemen en besmettingen doorgegeven worden van bewoner op bewoner.

